

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТҮБЭН СУЫК-СУ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШЛЫГЫ**

КАРАР

« 05 » август 2019ел

Түбән Суык-Су авылы

№ 13

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Түбән Суык-Су авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүнен административ регламентларын эшләү һәм раслау тәртибе турында

«Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ санлы Федераль законның 15 өлеше 13 маддәсе, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите башкарма органнары тарафыннан дәүләт хезмәтләре күрсәтүнен административ регламентларын эшләү һәм раслау тәртибен раслау һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының аерым каарларына үзгәрешләр керту турында» 2010 елның 2 октябрендәге 880 санлы каары, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Түбән Суык-Су авыл жирлеге уставы нигезендә

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Түбән Суык-Су авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүнен административ регламентларын эшләү һәм раслау тәртибен расларга (алга таба – тәртип).

2. Әлеге каарны авыл жирлегенең мәгълүмати стендларында урнаштырып, халыкка игълан итәргә.

3. Әлеге каарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Тукай муниципаль районының рәсми сайтында (<http://tukay.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматның рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) урнаштырырга.

5. Әлеге каар үтәлешен контролъдә тотуны үз жаваплылыгымда калдырам.

Түбән Суык-Су авыл жирлеге
Башкарма комитеты Житәкчесе

Ф.Г.Ихсанов

Тукай муниципаль районы
Түбән Суык-Су авыл жирлеге
Башкарма комитетының 2019
елның 5 август 13 санлы
каарына күшүмтә

**Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Түбән Суык-Су авыл жирлеге
жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүнен
административ регламентларын эшләү һәм раслау тәртибе**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге тәртип Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Түбән Суык-Су авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүнен административ регламентларын (алга таба – административ регламентлар) эшләүгә һәм раслауга гомуми таләпләрне билгели.

1.2. Элеге тәртиптә түбәндәге төшөнчәләр кулланыла:

административ регламент – Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Түбән Суык-Су авыл жирлеге жирле үзидарә органының административ процедуралар һәм административ гамәлләр вакытын һәм эзлеклелеген, аның структур бүлекчәләре һәм вазыйфаи затлары арасында үзара хезмәттәшлек тәртибен, шулай ук муниципаль хезмәт күрсәткәндә жирле үзидарә органының физик яки юридик затлар (алга таба – муниципаль хезмәт алучылар), башка дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары, шулай ук учреждениеләр һәм оешмалар белән үзара хезмәттәшлеке тәртибен билгели торган норматив хокукий акт;

дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнен күпфункцияле үзәге (купфункцияле үзәк) – «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ санлы Федераль закон таләпләренә җавап бирә торган дәүләт яисә муниципаль учреждениенең оештыру-хокукий формасында (шул исәптән автоном учреждение булып торучы) төзелгән һәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыруга вәкаләтле, шул исәптән электрон формада, «бер тәрәзә» принцибы буенча төзелгән оешма;

муниципаль хезмәт – Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының Түбән Суык-Су авыл жирлеге жирле үзидарә органы функцияләрен һәм Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм Түбән Суык-Су авыл жирлеге норматив хокукий актларында билгеләнгән чикләрдә мөрәжәгать итүчеләр соратуы буенча башкарылучы, Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру эшчәнлеге;

«бер тәрәзә» принцибы – дәүләт яисә муниципаль хезмәт күрсәтү мөрәжәгать итүченең бер тапкыр дәүләт яисә муниципаль хезмәт күрсәтү турында тиешле запрос яисә «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ санлы Федераль законның 15.1 маддәсендә курсәтелгән запрос белән бер тапкыр мөрәжәгать иткәннән соң гамәлгә ашырыла торган принцип, ә дәүләт хезмәтләрен күрсәтүче органнар яисә муниципаль хезмәтләр күрсәтүче органнар белән үзара хезмәттәшлек, күпфункцияле үзәк тарафыннан гариза бирученең катнашыннан башка норматив хокукий актлар һәм үзара хезмәттәшлек турында килешү нигезендә гамәлгә ашырыла;

дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү күпфункцияле үзәгенең читтән торып эш урыны – Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2012 елның 22 декабрендәге 1376 санлы

каары белән расланган Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең күпфункцияле үзәкләре эшчәнлеген оештыру кагыйдәләренең 34 пункты нигезендә Татарстан Республикасы муниципаль районның (шәһәр округының) шәһәр яки авыл жирлегендә төзелгән дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү күпфункцияле үзәгенең территориаль аерымланган структур булекчәсе.

1.3. Административ регламентлар Татарстан Республикасы Тукай муниципаль района Түбән Суык-Су авыл жирлеге жирле үзидарә органнары (алга таба – жирле үзидарә органы) тарафынан эшләнә, алар эшчәнлеге өлкәсенә федераль законнар, Россия Федерациясе Президенты һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте актлары, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Президенты һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты актлары, муниципаль хокукий актлар, жирле үзидарә органнары турындагы нигезләмәләр, жирле үзидарә органнарының эчке оештыру регламентлары һәм әлеге тәртип нигезендә, шулай ук административ процедураларның критерийларын, срокларын һәм эзлеклелеген билгели торган хөкүмәт координация органнары каарларын исәпкә алыш, муниципаль хезмәтләр күрсәтү тәртибенә карата административ гамәлләр һәм (яки) каарлар һәм башка таләпләр кабул иту нигезендә муниципаль хезмәт күрсәтү керә.

Административ регламентлар жирле үзидарә органнары тарафынан эшләнә һәм раслана, шул исәптән федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда, муниципаль хезмәт күрсәтүне гамәлгә ашыру вәкаләтләре барлыкка килгән көннән алыш 60 календарь көненнән дә артык булмаган вакыт эчендә.

Муниципаль хезмәт күрсәтү муниципаль казна учреждениесе белән тәэммин ителгән очракта, муниципаль хезмәт күрсәтүнең административ регламенты мондый учреждениене гамәлгә куючының функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы тарафынан муниципаль хезмәт күрсәтүне гамәлгә ашыру вәкаләтләре барлыкка килгән көннән алыш 60 календарь көненнән дә артмаган вакыт эчендә эшләнә һәм раслана.

1.4. Жирле үзидарә органы административ регламентларны эшләгәндә һәм раслаганда, әгәр федераль законнар, Россия Федерациясе Президенты, Россия Федерациясе Хөкүмәте актлары, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Президенты актлары, муниципаль хокукий актлар белән башка кагыйдәләр билгеләнмәгән булса, әлеге Тәртипкә таяна.

1.5. Административ регламентларны эшләгәндә, жирле үзидарә органы муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оптимальләштерүне (сыйфатын арттыруны) күздә тота, шул исәптән:

а) административ процедураларны һәм административ гамәлләрне тәртипкә салу;

б) әгәр бу федераль законнарга, Россия Федерациясе Президенты, Россия Федерациясе Хөкүмәте актларына, Татарстан Республикасы законнарына, Татарстан Республикасы Президенты һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты актларына, муниципаль хокукий актларга каршы килмәсә, артык административ процедураларны һәм артык административ гамәлләрне бетерү;

артык административ процедура дигәндә, аны төшереп калдыру муниципаль хезмәт күрсәтү сыйфаты кимүгә китерми торган административ процессның бер өлеше аңлашыла (мәсәлән, каарга йогынты ясамаган очракта, артык килештерү, артык хәбәрнамәләр h.б.);

артык административ гамәлләр дигәндә, административ процедурадан төшереп калдырганда, административ процедура нәтиҗәсенә ёстәмә чыгымнарсыз гына ирешергә мөмкинлек бирә торган административ гамәлләр аңлашыла;

в) муниципаль хезмәт күрсәтүләрдән файдаланучылар тарафыннан тапшырыла торган документлар санын киметү, берничә тапкыр шундый мәгълүмат бирү кирәклеген юкка чыгарырга мөмкинлек бирә торган документларның яңа формаларын куллану, вазыйфаи затлар белән муниципаль хезмәт күрсәтүләрдән файдаланучының үзара хезмәттәшлеге санын киметү, шул исәптән дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнен күпфункцияле үзәкләре базасында аерым административ процедураларны (гамәлләрне) үтәү һәм «бер тәрәзә» принцибын гамәлгә ашыру исәбенә, муниципаль хезмәт күрсәтүләрдән файдаланучыдан башка, шул исәптән мәгълүмати-коммуникацион технологияләр кулланып, муниципаль хезмәт күрсәткәндә ведомствоара килештерүдән файдалану;

г) муниципаль хезмәт күрсәту вакытын, шулай ук муниципаль хезмәт күрсәту кысаларында аерым административ процедураларны һәм административ гамәлләрне башкару срокларын кыскарту. Административ регламент әзерләүне гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы административ регламентта муниципаль хезмәт күрсәтүнен кыскартылган срокларын, шулай ук Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тиешле срокларга карата муниципаль хезмәт күрсәту кысаларында административ процедураларны үтәү срокларын билгеләргә мөмкин;

д) административ процедуралар яисә административ гамәлләр башкарганда административ регламентларның таләпләрен үтәгән өчен вазыйфаи затларның жаваплылыгы;

е) электрон формада муниципаль хезмәт күрсәту.

1.6. Жирле үзидарә органы административ регламентны эшләгәндә, административ процедуралар һәм административ гамәлләр структурасын һәм тәртибен әзерләү өчен, административ-идарә процессларын тасвирауның һәм модельләштерүнен электрон чараларын куллана ала.

1.7. Жирле үзидарә органы муниципаль хезмәтләр күрсәтүнен административ регламентларында федераль законнар, Россия Федерациясе Президенты һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Президенты һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты актлары, муниципаль хокукий актлар нигезендә үз компетенцияләренә керми торган жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен билгеләргә хокуклы түгел.

Жирле үзидарә органы муниципаль хезмәтләр күрсәтүнен административ регламентларында, федераль законнарда, Россия Федерациясе Президенты һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте актларында, Татарстан Республикасы законнарында, Татарстан Республикасы Президенты һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты актларында, муниципаль хокукий актларда жирле үзидарә органнары тарафыннан мондый чикләуләрне кертү мөмкинлеге һәм шартлары турыдан-туры каралган очраклардан тыш, гражданнарның хокукларын һәм ирекләрен, коммерцияле һәм коммерциясез оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен гамәлгә ашыру өлешендә чикләуләр билгеләргә хокукы юк.

1.8. Административ регламент проектлары бәйсез экспертиза һәм физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүнен административ регламентлары системасын эшләү, гамәлгә кертү һәм аларны алыш бару белән идарә итүне гамәлгә ашырырга вәкаләтле орган (алга таба - вәкаләтле орган) тарафыннан экспертиза үтәргә тиеш.

1.9. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өлкәсендә административ регламентлар жирле үзидарә органы житәкчесе тарафыннан раслана.

1.10. Әгәр муниципаль хезмәт күрсәтүдә берничә жирле үзидарә органы катнашса, административ регламент әлеге органнарның уртак акты белән раслана.

Жирле үзидарә органнары арасында административ регламент проектлары буенча

каршылыклар Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Түбән Сүйк-Су авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан карап тикшерелергә тиешле акт проектлары өчен Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Түбән Сүйк-Су авыл жирлеге Башкарма комитетының эш регламентында билгеләнгән тәртиптә хәл ителә.

1.11. Жирле үзидарә органы административ регламентны раслау белән бер үк вакытта, муниципаль хезмәт күрсәтүне регламентлаштыра торган нигезләмәләрне төшереп калдыруны күздә тотучы тиешле муниципаль норматив хокукий актларга үзгәрешләр кертә яки, муниципаль норматив хокукий актлар административ регламентка кертелгән булса, аларны гамәлдән чыгара.

Административ регламент проектын эшләү барышында норматив хокукий актларга тиешле үзгәрешләр кертелгән шартта муниципаль хезмәт күрсәтүне оптимизацияләү (сыйфатны арттыру) мөмкинлеге ачыкланса, административ регламент проекты билгеләнгән тәртиптә күрсәтелгән акт проектларын теркәп кертелә.

1.12. Административ регламентларга үзгәрешләр кертү муниципаль хезмәт күрсәтүне жайга салучы Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары үзгәргән, эшчәнлек өлкәсенә тиешле муниципаль хезмәт күрсәтү керә торган жирле үзидарә органнары структурасын үзгәрткән очракларда, шулай ук әлеге административ регламентларны куллануга мониторинг нәтижәләрен исәпкә алыш гамәлгә ашырыла.

Административ регламентларга үзгәрешләр кертү тиешле административ регламентларны эшләү, килештерү һәм раслау өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

1.13. Административ регламентлар жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турындагы мәгълүматның ачыклыгы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә бастырып чыгарылырга тиеш, шулай ук «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә жирле үзидарә органнарының һәм муниципаль хезмәт күрсәтүдә катнашучы оешмаларның рәсми сайтларында, килучеләр өчен уңайлы булган муниципаль хезмәт күрсәтү урыннарында урнаштырыла.

2. Административ регламентларга таләпләр

2.1. Административ регламент исеме, мондый муниципаль хезмәт күрсәтү каралган норматив хокукий акт нигезләмәсенең тиешле редакциясенә туры килә торган формулировкасын исәпкә алыш, муниципаль хезмәт күрсәтүче жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль хезмәт күрсәтүдә берничә жирле үзидарә органы катнашса, административ регламент исеме әлеге органнарның уртак карары белән билгеләнә.

2.2. Административ регламентка түбәндәгө бүлекләр кертелә:

а) гомуми нигезләмәләр;

б) муниципаль хезмәт күрсәтү стандарты;

в) административ процедураларның составы, эзлеклелеге һәм башкару вакыты, аларны үтәү тәртибенә карата таләпләр, шул исәптән административ процедураларны электрон рәвештә башкару үзенчәлекләре, шулай ук административ процедураларны дәүләт хезмәтләре һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнен құпфункцияле үзәге, құпфункцияле үзәкнен читтән торыш эшләү урыннарында башкару үзенчәлекләре;

г) муниципаль хезмәт күрсәтүне тикшереп тору тәртибе һәм формалары;

д) муниципаль хезмәт күрсәтүче органнарның, шулай ук аларның вазыйфаи затларының, муниципаль хезмәткәрләрнен, шулай ук құпфункцияле үзәкнен, құпфункцияле үзәк хезмәткәренең, шулай ук муниципаль хезмәтләр күрсәтү функцияләрен гамәлгә ашыручи оешмаларның каарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирүнен судка кадәр (судтан тыш) тәртибе.

2.3. Гомуми нигезләмәләргә кагылышлы бүлек түбәндәгә бүлекчәләрдән тора:

а) административ регламентның жайга салу предметы;

б) муниципаль хезмәт алучыларның категорияләре. Муниципаль хезмәт алучылар исемлеге китерелә – муниципаль хезмәт алучыларның ташламалы категорияләре (булган очракта) күрсәтелгән юридик һәм физик затлар исемлеге;

в) муниципаль хезмәт күрсәтү турында мәгълүмат бирү тәртибенә таләпләр, шул исәптән:

муниципаль хезмәт күрсәтүче жирле үзидарә органнарының, аларның структур бүлекчәләренең һәм территориаль органнарының, муниципаль хезмәт күрсәтүдә катнашучы оешмаларның, шулай ук дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү буенча күпфункцияле үзәк, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү буенча күпфункцияле үзәкнең читтән торып эш урыннары урнашу урыны һәм эш графигы, дәүләт һәм муниципаль органнарының һәм оешмаларның эш графигы турында мәгълүмат алу ысуллары турында мәгълүмат;

муниципаль хезмәт күрсәтүче жирле үзидарә органнары структур бүлекчәләренең, муниципаль хезмәт күрсәтүдә катнашучы оешмаларның белешмә телефоннары, шул исәптән телефон-автоинформатор номеры;

«Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация чeltәрендә «муниципаль хезмәт күрсәтү турында мәгълүматны үз эченә алган Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районның рәсми сайты, шулай ук муниципаль хезмәт күрсәтүдә катнашучы оешмаларның электрон почта адреслары;

мөрәҗәгать итүчеләр тарафыннан муниципаль хезмәт күрсәтү мәсьәләләре буенча, күрсәтелгән хезмәтләрне күрсәтүнен барышы турында мәгълүмат алу тәртибе, шул исәптән «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) бердәм порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасын һәм «Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы» республика дәүләт мәгълүмат системасын кулланып;

әлеге пунктчада күрсәтелгән мәгълүматны урнаштыру тәртибе, формасы һәм урыны, шул исәптән муниципаль хезмәт күрсәтү урыннарында стендларда, шулай ук Тукай муниципаль районның, муниципаль хезмәт күрсәтүдә катнашучы оешмаларның рәсми сайтларында, шулай ук «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең (функцияләрнең) бердәм порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасында һәм «Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы» республика дәүләт мәгълүмат системасында;

муниципаль хезмәт күрсәтү урыннарында стендларда мәгълүмат урнаштыруга таләпләр:

а) жирле үзидарә органы тарафыннан күрсәтелә торган муниципаль хезмәтнең исеме;

б) муниципаль хезмәт күрсәтү нәтижәләрен тасвиrlау;

в) муниципаль хезмәт күрсәтү вакыты, шул исәптән муниципаль хезмәт күрсәтүдә катнашучы оешмага мөрәҗәгать итү зарурлыгын исәпкә алыш, туктатып тору мөмкинлеге Россия Федерациясе законнарында каралган очракта, муниципаль хезмәт күрсәтүне туктатып тору срокы;

г) муниципаль хезмәт күрсәтү өчен законнар яисә башка норматив хокукий актлар нигезендә кирәkle документларның, шулай ук мөрәҗәгать итүче тарафыннан тапшырылырга тиешле муниципаль хезмәтләр күрсәтү өчен кирәkle һәм мәжбүри булган хезмәтләрнең тулы исемлеге, аларны мөрәҗәгать итүче тарафыннан алу ысуллары, шул исәптән электрон формада алу ысуллары, аларны тапшыру тәртибе;

д) муниципаль хезмәт күрсәтү өчен кирәkle документларны кабул итүдән баш тарту өчен нигезләрнең тулы исемлеге;

е) муниципаль хезмәт күрсәтү, шулай ук муниципаль хезмәт күрсәтү өчен кирәkle һәм мәжбүри булган хезмәтләр өчен алына торган дәүләт пошлинасы яисә башка түләү;

ж) жирле үзидарә башкарма органының эш вакыты, муниципаль хезмәт күрсәтүгә гаризалар кабул итү графигы турында мәгълүмат;

з) муниципаль хезмәт алучылар өчен муниципаль хезмәт күрсәтүче органнар тарафыннан кабул ителгән (гамәлгә ашырыла торган) гамәлләргә (гамәл кылмауга) һәм карапларга, шулай ук аларның вазыйфаи затларына, муниципаль хезмәткәрләргә шикаять бирунен судка кадәр (судтан тыш) хокуклары турында мәгълүмат;

г) муниципаль хезмәт күрсәтүне турыдан-туры жайга салучы норматив хокукий актлар исемлеге, норматив хокукий актлар реквизитларын һәм аларны рәсми бастирып чыгару чыганакларын күрсәтеп.

2.4. Муниципаль хезмәт күрсәтү стандарты «Дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтү стандартына таләп исеме», «Стандартка карата таләпләрнең эчтәлеге», «Хезмәт яисә таләпне билгеләүче норматив акт» графаларыннан торган таблица рәвешендә рәсмиләштерелә һәм түбәндәге булекчәләрдән тора:

а) муниципаль хезмәт атамасы;

б) турыдан-туры муниципаль хезмәт күрсәтүче жирле үзидарә органы исеме;

в) муниципаль хезмәт нәтижәләре тасвиrlамасы;

г) муниципаль хезмәт күрсәтү вакыты, шул исәптән муниципаль хезмәт күрсәтүдә катнашучы оешмага мөрәҗәгать итү зарурлыгын исәпкә алыш, туктатып тору мөмкинлеге, Россия Федерациясе законнарында каралган очракта, муниципаль хезмәт күрсәтүне туктатып тору срокы;

д) муниципаль хезмәт күрсәтү өчен законнар яисә башка норматив хокукий актлар нигезендә кирәkle документларның, шулай ук мөрәҗәгать итүче тарафыннан тапшырылырга тиешле муниципаль хезмәтләр күрсәтү өчен кирәkle һәм мәжбүри булган хезмәтләрнең тулы исемлеге, аларны мөрәҗәгать итүче тарафыннан алу ысуllары, шул исәптән электрон формада алу ысуllары, аларны тапшыру тәртибе;

е) дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм башка оешмалар карамагында булган һәм мөрәҗәгать итүче аларны тапшырырга хокуклы булган муниципаль хезмәт күрсәтү өчен норматив хокукий актлар нигезендә кирәkle документларның тулы исемлеге, шулай ук аларны мөрәҗәгать итүчеләр тарафыннан алу ысуllары, шул исәптән электрон формада да, аларны тапшыру тәртибе; муниципаль хезмәт күрсәтүгә бәйле рәвештә мөрәҗәгать итүче тарафыннан тапшырыла торган документлар (бланклар, мөрәҗәгатьләр, гаризалар һәм башка документлар, Россия Федерациясе законнары белән әлеге документларны бирунен ирекле рәвеше каралган очраклардан тыш, административ регламентка күшүмталар сыйфатында китерелә). Мөрәҗәгать итүче тарафыннан күрсәтелгән документларны тапшырмау гариза биручегә хезмәт күрсәтүдән баш тарту өчен нигез булып тормый.

Шулай ук мөрәҗәгать итүчедән түбәндәгеләрне таләп итү тыела:

муниципаль хезмәт күрсәтүгә бәйле рәвештә барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне жайга салучы норматив хокукий актларда каралмаган документларны һәм мәгълүматны тапшыру яисә гамәлгә ашыру;

Россия Федерациясенең норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасының норматив хокукий актлары, муниципаль норматив хокукий актлар нигезендә муниципаль хезмәт күрсәтүче жирле үзидарә органнары, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм (яки) муниципаль хезмәт күрсәтүдә катнашучы оешмалар карамагында булган документлар һәм мәгълүматлар тапшыру, «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ санлы Федераль законның 7 маддәссе 6 өлешендә күрсәтелгән документлардан тыш;

ж) муниципаль норматив хокукий актларда каралган очракларда, муниципаль хезмәт күрсәтү өчен килештерү таләп итеп торган жирле үзидарә органнары һәм аларның структур бүлекчәләре исемлеге,

муниципаль хезмәт күрсәтү өчен кирәkle документларны кабул итүдән баш тарту өчен нигезләр;

и) муниципаль хезмәт күрсәтүне туктатып тору яисә баш тарту өчен нигезләрнең тулы исемлеге. Мондый нигез юк икән, аны административ регламент текстында турыдан-туры күрсәтергә кирәk;

к) муниципаль хезмәт күрсәткәn өчен алына торган дәүләт пошлинасын яисә башка түләүне алу тәртибе, күләме һәм нигезләре;

л) муниципаль хезмәт күрсәтү өчен кирәkle һәм мәжбүри булган хезмәтләр күрсәткәn өчен түләү алу тәртибе, күләме һәм нигезләре, мондый түләү күләмен исәпләү методикасы турындагы мәгълүматны да кертеп;

м) муниципаль хезмәт күрсәтү турында запрос биргәндә һәм мондый хезмәтләр күрсәтү нәтижәсен алганда, чиратта торуның максималь вакыты;

н) муниципаль хезмәт күрсәтү турында, шул исәптән электрон формада, гариза бирүченең гаризасын теркәү срокы;

о) дәүләт хезмәте күрсәтелә торган бүлмәләргә, көтеп тору һәм кабул итү урынына, шул исәптән күрсәтелгәn объектларның инвалидларны социаль яклау турында Россия Федерациясе законнары нигезендә инвалидлар керү өчен уңайлылыгын тәэмин итүгә, мондый хезмәтләr күрсәтү тәртибе турында визуаль, текст һәм мультимедиа мәгълүматын урнаштыру һәм рәсмиләштерүгә карата таләпләr;

п) муниципаль хезмәт күрсәтүләрдәn файдалану һәм аның сыйфат күрсәткечләре, шул исәптәn мөрәжәгать итүченең вазыйфаи затлар белән хезмәттәшлеге саны һәм аларның дәвамлылыгы, дәүләt һәm муниципаль хезмәтләr күрсәtү буенча күпфункцияле үзәктә, дәүләt һәm муниципаль хезмәtләr күrсәtү буенча күпфункцияле үзәкneң ерактагы эш урыннарында муниципаль хезмәt күrсәtүneң барышы турында мәгълүмат алу мөмкинлеге, шул исәптәn мәгълүмат-коммуникация технологияләren кулланып;

р) муниципаль хезмәtләrне электрон формада күrсәtү үзенчәлекләre. Муниципаль хезмәt күrсәtүneң электрон формада, шул исәптәn дәүләt һәm муниципаль хезмәtләr порталыннан файдаланып, үзенчәлекләre күrсәtelә:

муниципаль хезмәt турында билгеләнгәn тәртиptә мәгълүmat бирү һәm алардан файдалануны тәэмmin итү;

муниципаль хезмәt күrсәtү өчен кирәk булган запрослар һәm башка документларны бирү, шундый запросларны һәm документларны кабул итү;

муниципаль хезмәt күrсәtү турындагы запросны үтәү барышы турында мәгълүmat алу;

муниципаль хезмәt күrсәtүче жирле үzидarә органнының башка жирле үzидarә органнары, дәүlәt хакимиyate органнары һәm муниципаль хезмәt күrсәtүdә катнашучы оешмалар беләn үzара хезмәttәshlege;

федераль законнарда башкасы билгеләnmәgәn булса, муниципаль хезмәt күrсәtү нәtiжәsen аlu;

муниципаль хезмәt күrсәtү өчен кирәkle башка гамәllәr.

2.5. Административ процедураларның (гамәllәrneң) составы, эзлеклелеге һәm башкару вакыты, аларны үтәү тәrтиbenә карата таләplәr, шул исәптәn административ процедураларны электрон rəvəştə башкару үzенчәlекlәre, шulay uк административ процедураларны дәүlәt хезmәtlәrē һәm муниципаль хезmәtlәr күrсәtүneң kүpfuncsiyale үzäge, kүpfuncsiyale үzäkneң chitttən torıyp eşləy үrynnaraynda bашkaру үzençäleklәrenä kagylышly büllek administrativ procedurelarның sanyna turı kile torgan bülleklerdәn, yañni muниcipal хезmәt күrсәtkәndә soñgy nәtiжәse bülgan һәm

муниципаль хезмәт күрсәту қысаларында бирелә торган административ гамәлләрнең логик яктан аерымланган эзлеклелегеннән тора.

Бүлек башында административ процедураларның тулы исемлеге күрсәтелә. Әлеге бүлектә дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына яки муниципаль хезмәт күрсәтүдә катнашучы оешмаларга ведомствоара запросларны формалаштыру һәм жибәрүнен административ процедурасы аерым тасвиrlана.

Әлеге бүлектә мәжбүри тәртиптә мөрәҗәгать итүчегә ярдәм күрсәтүне, шул исәптән муниципаль хезмәт күрсәту өчен кирәkle документларны рәсмиләштерү өлешендә, техник хаталарны төзәту процедурасын тасвиrlауны күз алдында тотучы нигезләмәләр булырга тиеш.

2.6. Муниципаль хезмәт күрсәтүнен блок-схемасы административ регламентка кушымтада китерелә.

2.7. Һәр административ гамәлнең тасвиrlамасы үз эченә түбәндәге мәжбүри элементларны ала:

- а) административ гамәлне башлау өчен нигез булган юридик фактлар;
- б) административ гамәлләр өчен җаваплы вазыйфаи зат турында белешмәләр. Муниципаль хезмәт күрсәтүне турыйдан-турсы җайга салучы норматив хокукий актлар конкрет вазыйфага күрсәткәn очракта, ул административ регламент текстында күрсәтелә;
- в) административ гамәлнең эчтәлеге, аны башкару дәвамлылығы һәм (яки) максималь вакыты;
- г) каарлар кабул итү критерийлары;
- д) административ гамәлләр нәтижәсе һәм алдагы административ гамәлне башкару өчен нигез булып торган юридик фактка туры килергә мөмкин булган нәтижәне тапшыру тәртибе;
- е) административ гамәлләрне, шул исәптән электрон формада, башкару нәтижәләрен (административ гамәлнең мәжбүри чагылышы форматына күрсәтеп, шул исәптән электрон системаларда) теркәү ысулы.

2.8. Муниципаль хезмәт күрсәтүне контролльдә тоту тәртибе һәм формасына кагылышлы бүлек түбәндәге бүлекчәләрдән тора:

а) җаваплы вазыйфаи затлар тарафыннан муниципаль хезмәт күрсәтүгә таләпләрне билгели торган административ регламент һәм башка норматив хокукий акт нигезләмәләренең үтәлешен, шулай ук җаваплы затлар тарафыннан каарлар кабул итүне агымдагы контрольне гамәлгә ашыру тәртибе;

б) муниципаль хезмәт күрсәтүнен тулылыгын һәм сыйфатын планлы һәм планнан тыш тикшерүләрне гамәлгә ашыру тәртибе һәм вакыты, шул исәптән муниципаль хезмәт күрсәтүнен тулылыгын һәм сыйфатын тикшереп тору тәртибе һәм формалары;

в) муниципаль хезмәт күрсәтү барышында кабул ителә торган (гамәлгә ашырыла торган) каарлар һәм гамәлләр (гамәл кылмау) өчен жирле үзидарә органы муниципаль хезмәткәрләренең һәм башка вазыйфаи затларның җаваплылығы;

г) муниципаль хезмәт күрсәтүне контролльдә тоту тәртибенә һәм формаларына карата таләпләрне характерлаучы нигезләмәләр, шул исәптән гражданнар, аларның берләшмәләре һәм оешмалары тарафыннан да.

2.9. Муниципаль хезмәт күрсәтүче органнарын, шулай ук аларның вазыйфаи затларының, муниципаль хезмәткәрләренең каарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмауларына) карата судка кадәр (судтан тыш) шикаять бирү тәртибенә кагылышлы бүлектә түбәндәгеләр күрсәтелә:

а) муниципаль хезмәт алучылар өчен муниципаль хезмәт күрсәту барышында кабул ителгән (гамәлгә ашырыла торган) гамәлләргә (гамәл кылмауга) һәм каарларга карата судка кадәр (судтан тыш) хокуклары турында мәгълүмат;

б) судка кадәр (судтан тыш) шикаять бирү предметы;

- в) судка кадэр (судтан тыш) шикаять бирү процедурасын башлау өчен нигезлэр;
- г) муниципаль хезмәт күрсәтүдән файдаланучының шикаятьне (дәгъваны) нигезләү һәм карау өчен кирәк булган мәгълүмат һәм документларны алуга хокуки;
- д) тиешле муниципаль хезмәтләр күрсәту функциясе 210-ФЗ санлы Федераль законның 16 маддәсесе 1.3 өлешендә билгеләнгән тәртиптә йәкләнгән очракта, шикаять бирелгән күпфункцияле үзәк, күпфункцияле үзәк хезмәткәрләре, жирле үзидарә органнары, вазыйфаи затлар һәм муниципаль хезмәткәрләр;
- е) шикаятьне карау сроклары (дәгъвалар);
- ж) һәр процедурага карата судка кадэр (судтан тыш) шикаять бирү нәтиҗәсе яки шикаять бирү инстанциясе.

3. Бәйсез экспертиза һәм вәкаләтле орган тарафыннан башкарыла торган экспертиза үткәру қагыйдәләре турында.

Административ регламентларны қуллануны анализлау

3.1. Административ регламентларны эшләү барышында жирле үзидарә органы түбәндәгә гамәлләрне башкара:

а) административ регламент проектына бәйсез экспертиза үткәруне оештыра. Шул максатларда жирле үзидарә органы «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районның рәсми сайтында административ регламент проектын урнаштыра, дәүләт серен тәшкил иткән яки конфиденциаль характердагы белешмәләрне үз эченә алган административ регламентлар проектларыннан яки аларның аерым нигезләмәләреннән тыш.

Административ регламент проекты белән бергә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштырыла:

административ регламент проекты буенча тәкъдимнәр керту сроклары турында мәгълүмат;

тәкъдимнәрне жыю, гомуиләштерү һәм исәпкә алу өчен жаваплы белгечләр исемлеге, аларның телефон номерларын, факсларын һәм электрон почта адресларын күрсәтеп;

б) бәйсез экспертиза үткәру кысаларында кызыксынган оешмалардан һәм гражданнардан бәяләмәләр рәвешендә кергән тәкъдимнәрне карый. Бәйсез экспертиза физик һәм юридик затлар тарафыннан инициатива рәвешендә үз акчалары хисабына үткәрелергә мөмкин. Тәкъдимнәрне кабул итү «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә административ регламент проектын бастырганнан соң, 15 эш көне эчендә гамәлгә ашырыла;

в) кызыксынган оешмалардан һәм гражданнардан кергән бәяләмәләрне исәпкә алып, административ регламент проектын эшләп бетерүне гамәлгә ашыра. Бәйсез экспертиза бәяләмәсенең алымавы әлеге бүлекнең 3.2 пунктында күрсәтелгән экспертиза үткәрүгә һәм алга таба административ регламентны раслауга киртә булып тормый;

г) «Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләр реестры» дәүләт мәгълүмат системасы турында» 2010 елның 10 сентябрендәге 729 санлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән билгеләнгән тәртиптә «Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләр реестры» дәүләт мәгълүмат системасын алып бару буенча вәкаләтле органга тиешле муниципаль хезмәт күрсәту йәкләнгән жирле үзидарә органын һәм (яки) муниципаль хезмәт күрсәту тәртибен билгели торган (үзгәртә торган) хокукий актлар үз көченә кергән көннән алып жиде эш көне эчендә муниципаль хезмәт турында һәм аның нигезендә эшләнә торган административ регламент турында мәгълүмат жибәрә.

3.2. Административ регламентны раслау өчен жараплы жирле үзидарә органы вәкаләтле органга экспертизага административ регламент проекты белән бергә муниципаль хезмәт күрсәтүнең блок-схемасын һәм аңлатма языны әзерли һәм тапшыра.

Вәкаләтле орган экспертизасы предметы булып административ регламент проектының «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ санлы Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән норматив хокукий актлар таләпләренә туры килүен бәяләү, шулай ук регламент проектында бәйсез экспертиза нәтиҗәләрен исәпкә алуны бәяләү тора, шул исәптән:

а) регламент проекты структурасы һәм эчтәлегенең «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ санлы Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән норматив хокукий актлар таләпләренә туры килүе;

б) регламенты проектында Россия Федерациисе законнары белән билгеләнгән муниципаль хезмәт күрсәту тәртибе һәм шартлары тасвиrlамасының тулылыгы;

в) муниципаль хезмәт күрсәту тәртибен оптимальләштерү, шул исәптән:

административ процедураларны (гамәлләрне) тәртипкә салу;

артык административ процедураларны (гамәлләрне) бетерү;

муниципаль хезмәт күрсәту срокын, шулай ук муниципаль хезмәт күрсәту кысаларында аерым административ процедураларны (гамәлләрне) үтәү срокын кыскарту; электрон формада муниципаль хезмәт күрсәту.

Административ регламент проектына экспертиза вәкаләтле орган тарафыннан аны алган көннән ун эш көне эчендә башкарыла.

3.3. Регламентны раслау өчен жараплы жирле үзидарә органы вәкаләтле орган бәяләмәсендәге искәрмәләрне һәм тәкъдимнәрне исәпкә алуны тәэмин итә. Эшләп бетерелгән регламент проектын бәяләмә бирү өчен кабат вәкаләтле органга юллау таләп ителми.

3.4. Административ регламентларны куллану практикасына анализ жирле үзидарә органнары, башка оешмалар тарафыннан түбәндәгеләрне билгеләү максатында үткәрелә:

а) административ регламентның муниципаль хезмәт күрсәтүнең сыйфатына һәм һәркем өчен мөмкин булына карата таләпләргә туры килүе. Шул ук вакытта жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары белән үзара хезмәттәшлек, тиешле муниципаль хезмәтнең сыйфаты һәм һәркем өчен мөмкин булы характеристын муниципаль хезмәттән кулланучылар тарафыннан бәяләү билгеләнергә тиеш (хезмәт күрсәту вакыты, көтү шартлары, муниципаль хезмәт турында мәгълумат бирү тәртибе һ.б.);

б) муниципаль хезмәт күрсәтүдән баш тартуның нигезлелеге;

в) административ процедураларның оптимальләгенә карата таләпләрне үтәү. Шул ук вакытта артык административ гамәлләр булмау, административ процедураларны һәм административ гамәлләрне үтәү срокларын киметү мөмкинлеге билгеләнергә тиеш;

г) муниципаль функцияне башкаруда (муниципаль хезмәт күрсәтүдә) катнашучы жараплы вазыйфаи затларның вазыйфаи инструкцияләре административ регламентның административ гамәлләр, һөнәри белемнәр һәм күнекмәләрне тасвиrlау өлешенә туры килү;

д) административ регламентның үтәлешен ресурслар белән тәэмин итү;

е) аңа үзгәрешләр кертү зарурлыгы.

3.5. Административ регламент куллану практикасын анализлау нәтиҗәләре «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла.